

DOMOLJUB

ŠTEV. 36.

V LJUBLJANI, DNE 6 SEPTEMBRA 1933

LETO 46.

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

Pred občinskimi volitvami

Prihodnji mesec bodo po naših občinah občinske volitve. Pri občinskih volitvah naj bi občani po prostem preudarku in neprisiljeno izbrali na krmilo občine može, ki uživajo popolno zaupanje in bodo kos nalogam, ki jih čakajo. Nove velike občine, ki jih bodo dobili, bodo močne gospodarske skupine. Zato je treba, da pridejo v občinske odbore moške čistih rok, ki bodo prav gospodarili. Pa tudi nalože, ki jih novi občinski zakon nalaga občanom, so velike. Zato je treba, da pridejo v odbore najrazumnejši in najdelavnejši ljudje, ki bodo, oprti na zaupanje ljudstva, znali upravljati občino tako, da bodo vsetransko varovali koristi občanov.

Tudi iz marsikaterih drugih vzrokov so občinske volitve lahko zelo važne, toda o tem bomo govorili ob drugi priliki.

Svojim čitateljem in prijateljem svetujemo, naj se povsod, kjer je le mogoče, udeležijo občinskih volitev.

Danes prinašamo uredbo banovinskega sveta, ki določa podrobnosti glede občinskih volitev.

★

Banovinski svet Dravske banovine je po pooblastilu iz § 51 zakona o občinah na svojem izrednem zasedanju z dne 4. septembra 1933 dobil v razpravo nastopno

uredbo

o sestavi kandidatnih list, o sestavi in o poslovanju volivnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v Dravski banovini.

I. Kandidatne liste

§ 1. Občinski odbori se volijo po kandidatnih listah, ki morajo vsebovati toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov, izvzemši primere iz § 48 zakona o občinah.

V novih združenih občinah mora kandidatna lista v prvih dveh tretjinah vsebovati najmanj po enega kandidata in namestnika iz vsake doslej samostojne občine, ki je prešla v celoti ali deloma v sestavi nove občine.

Za občinskega odbornika more biti izvoljen tudi član občine, ki ima volilno pravico po zakonu o volivnih imenikih in ki je dovršil 25 let ter od izvolitve ni izključen.

Osebe, ki ne govorijo in ne pišejo službenega jezika, in osebe, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi, kakor tudi duhovniki ne morejo biti postavljeni za kandidate na prvih šestih mestih kandidatne liste.

§ 2. Kandidatna lista vsebuje: rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče kandidatov in namestnikov, datum in kraj izdaje in podpise predlagateljev.

Lista se označi z rodbinskim in rojstnim imenom nosilca liste.

Vsaka kandidatna lista sme imeti svojega pred-

stavnika in namestnika v volivnem odboru. To se označi na kandidatni listi pod imeni kandidatov. Pri občinah, kjer se glasuje na več voliščih, se določita predstavnik in namestnik lahko za vsako volišče.

Kandidatna lista mora biti sestavljena po obrazcu, ki je priložen tej uredbi.

§ 3. Kandidatno listo mora podpisati v občinah z do 1000 prebivalcev 20, do 4000 prebivalcev 40, čez 4000 prebivalcev 60 predlagateljev, ki pa ne smejo biti kandidati.

Predlagatelji kandidatne liste ter predstavniki liste in njih namestniki v volivnem odboru morajo biti vpisani v stalni volivni imenik dotične občine.

Vsak volivni upravičenec sme podpisati samo eno kandidatno listo.

Pismeni predlagatelji podpišejo kandidatno listo sami, nepismenega pa podpiše od njega pooblaščenca oseba, kar potrdita na listi dva pismena volivca kot prič. Nikdo pa ne sme podpisati več nego deset nepisemenih predlagateljev.

§ 4. Kandidatno listo, popravljeno ali izpremenjeno po § 40. zakona o občinah, podpiše najmanj polovica predlagateljev, ki so podpisali prvotno listo.

§ 5. Voli se po volivnih imenikih na toliko voliščih, kolikor je teh imenikov (ločenih zvezkov volivnega imenika).

II. Volivni odbor

§ 6. Za vsako volišče se sestavi volivni odbor, ki sestoji iz treh članov in prav toliko namestnikov.

Predsednika volivnega odbora postavi okrajni načelnik najkasneje v petih dneh pred volitvami in sicer izmed pisemenih volivcev dotične občine. Predsednik ne sme biti obenem kandidat.

V istem roku postavi predsednik občine (župan) dva občinska odbornika za člana.

Za vsakega člana se obenem postavi tudi namestnik.

Člana volivnega odbora in njih namestnika obvesti okrajni načelnik odnosno predsednik občine (župan) takoj, a najkasneje v 24 urah o njih postavitvi s pisanim odlokom.

Namestnik zastopa člana volivnega odbora, kadar bi bil ta zadržan.

§ 7. V občinah z več volišči posluje tudi glavni volivni odbor, ki sestoji iz predsednikov vseh volivnih odborov in enega občinskega odbornika ali njegovega namestnika.

Telega občinskega odbornika in njegovega namestnika postavi predsednik občine (župan) istovremeno s postavitvijo članov volivnih odborov. Postavitve mu sporoči pisмено najkasneje v 24 urah. Predsednik glavnega volivnega odbora je po letih najstarejši predsednik volivnih odborov poedinih volišč.

§ 8. Ako kdo od članov volivnega odbora ali njih namestnikov ali po občini postavljeni član glavnega volivnega odbora ali njegov namestnik iz opravičenih razlogov ne bi mogel sprejeti poverjenosti, mora to v 24 urah po prejemu pismenem obvestilu sporočiti oblastvi, ki ga je postavilo. To oblastvo oceni navajane razloge in če treba postavi drugo osebo.

Funkcija predsednika in članov volivnega odbora in glavnega volivnega odbora je častna.

§ 9. Volivni odbori sklepajo z večino glasov. Ob enaki razdelitvi glasov velja, da je usvojeno to, za kar je glasoval predsednik.

Predstavniki kandidatnih list imajo pravico, da prisostvujejo poslom volivnega odbora kakor tudi glavnega volivnega odbora ves čas volitve, in da stavijo pripombe, ki se morajo na njih zahtevo vpisati v zapisnik.

§ 10. Na dan volitev ob 6 zjutraj se sestanejo vsi člani volivnega odbora, odnosno njih namestniki na volišču, kjer prejmejo od predsednika občine (župana) ali po županu odobrenem odborniku proti potrdilu stalni in abecedni volivni imenik, glasovalni seznam, zapisnik, kandidatne liste, občinski pečat, en izvod zakona o občinah in to uredbo ter potrebni pisalni material.

Vse kandidatne liste pritrdi volivni odbor na vidno mesto v sobi, kjer se bo glasovalo.

Ako bi pristojno sodišče potrdilo eno samo kandidatno listo, se glasuje samo za to listo.

§ 11. Ko je volivni odbor prejel vse, kar je potrebno in kandidatne liste pritrtil na svoja mesta, sestavi o tem zapisnik, v katerem je posebej navedsti vse prejete kandidatne liste. Zapisnik podpišejo vsi člani volivnega odbora. Vse to se mora izvršiti do 7 zjutraj.

Nato odredi volivni odbor pričetek glasovanja.

§ 12. Občina je dolžna dati volivnemu odboru na razpolago potrebno število pomožnega pisarniškega osebja in pisalni material. Ona določi tudi poslopje za glasovanje. To poslopje ne sme biti božji hram. Ako poslopje samo ni dovolj prostorno, mora imeti primerno dvorišče, ki se da zapreti.

Najkasneje 30 dni pred volitvami objavi občina dan volitev ter kraj in poslopje, kjer se bo glasovalo. V ta rok ne štejeta dan objave in dan volitev.

III. Glasovanje

§ 13. Glasovanje traja neprekinjeno od 7 do 18. Samo če nastane nered, se sme s pristankom odborove večine prekiniti za čas, dokler se ne porvur red. Povod nereda in čas, za katerega so se morale volitve prekiniti, se zapiše v zapisnik.

Ob 18 se dvorišče ali poslopje, če dvorišča ni, zapre, in nihče se ne sme več noter pustiti. Vendar se od glasovanja ne smejo izključiti volivci, ki so prišli v volilno poslopje, odnosno dvorišče še pred 18, najsi traja glasovanje kolikorkoli. Če se je moralo glasovanje radi nereda prekiniti za dalj ko eno uro, se za toliko časa po 18 nehajo volivci puščati na dvorišče.

§ 14. Ves čas glasovanja mora za glasovalno mizo sedeti predsednik volivnega odbora ali njegov namestnik in vsaj še en član volivnega odbora ali njegov namestnik.

§ 15. Volivni odbor je odgovoren za to, da se volitev izvrši zakonito. Člani volivnega odbora se morajo vzdržati vsakega vplivanja na volivce.

Predsednik volivnega odbora je odgovoren za to, da se pri glasovanju vzdržuje red in zakonitost. Če treba, sme zahtevati pomoč od občinskega ali državnega oblastva, ki se mora njegovi zahtevi odzvati.

§ 16. Volivci smejo glasovati vsak samo enkrat, samo osebno, na volišču svoje občine in samo za eno izmed potrjenih kandidatnih list. Predsednik in člani volivnega odbora, ki poslujejo izven kraja svojega bivališča, glasujejo kot prvi na volišču, kamor so odrejeni. Pred glasovanjem pa se morajo izkazati s potrdilom predsednika občine (županstva).

Proti
zobnemu
kamnju

SARGOV

KALODONT

Katoliška cerkev

Kako je ušel papež nevarnosti? Papež Pij XI. se je peljal oni četrtek iz Vatikana na gradič Gandolfo na oddih v vročih poletnih tednih. Hotel si je ogledati, kako se poslopje prenavlja. Ko je papežev avto na povratku vozil mimo vasi Ciampino, je padel aeroplan z višine na cesto, in sicer ravno tam, kjer je par sekund prej dirjal papežev avto. Če bi bil aeroplan samo par sekund prej treščil na cesto, bi bilo življenje svetega očeta resno ogroženo. Aeroplan se je popolnoma razbil, pilot pa je k sreči odnesel le lažje poškodbe.

Avstrija

Predrzni so. V Inomostu so hitlerjevci ob belem dnevu preoblečeni v uniforme pomorskih čet iz sodnih zaporov osvobodili svojega pristaša Hoferja, ki je bil zaprt zaradi scudeležbe napada na dr. Steidla. Ječarja so hitlerjevci pobili na tla. Hitlerjevci so nato pobegnili v Italijo, iz katere se nameravajo v letalu vrniti v Nemčijo.

Drobiž. Pri zadnji grozni nevihti je ubila strela vrh Poludnika nad Melvičami ravno ob državni meji 45 ovac. Ležale so kakor padli vojaki na vojnem polju. Naši kmetje imajo s to nezgodo veliko škodo, cenijo jo na 1400 šilingov. Ovce so bile v večini dobre jezerske pasme. Niti meso in niti koža po strelji nista bili več rabni, samo nekaj volne se je dalo rešiti. — Pri obiranju hrušak je padel z drevesa in se hudo poškodoval Anton Drobnik iz Spodnjih Medgorij. — V Podgorju so pokopali Angelo Kircher. — V okolici Libelč so se pojavili komarji v taki množini, da so morali ljudje prečuti cele noči.

Italija

Razno. Velika nesreča se je zgodila v slovenski Istri 4. avgusta. Okrog Herpelja je nastanjeno za običajne poletne vaje vojaštvo 10. topniškega polka. Streljali so z granatami 87 cm kalibra. Nekje med Skadanščico in Gradiščem sta dva pastirja našla tako granato, ki se ni bila razpočila. V otročji nepretnosti sta jo najbrž hotela kaj preiskati, pa je počila in oba raztrgala. — Goriški Mont (zastavljalnica in banka) je prevzel meseca aprila vipavsko posojilnico in hranilnico, ki je bila ena največjih rajfajzenovk v deželi (1 milijon 200.000 vlog). Bivši člani morajo še pet let dajati neomejeno poroštvo. Ko so fašisti uničili Zadržno zvezo, so zadali smrtni udarec tudi posojilnicam, ki so zgubile z Zadržno zvezo svojo hrbtenico! Tako je tudi vipavska posojilnica prešla v italijanske roke. — V Libušnjem je umrl tamkajšnji kurat g. Zoran Rejec. — V koritu, v katerem napolnijo živino, je utonil 2 letni Josip Koren Ivazov v Gorici

Amerika

Japonska je v ostri besedi zahtevala, da Združene države Sev. Amerike opuste svoj veliki gradbeni pomorski načrt, ker bi v nasprotnem primeru Japonska uvedla visoko carino na vse ameriško blago in pričela sama graditi novo brodovje. Na to zahtevo je odgovorila ameriška vlada s tem, da je takoj naročila gradbo novih bojnih ladij.

Nemčija

Par političnih. Skoraj vsi tuji diplomati so odklonili povabilo k udeležbi na kongres Hitlerjeve stranke v Nürnbergu. Od 9 berlinskih veleposlaništev sta odposlali zastopnike samo Italijansko in turško poslaništvo. Tudi poslaništva Jugoslavije, Češkoslovaške, Avstrije, Poljske, Belgije in Holandske so odklonila vabilo. — Hitlerjevska vlada je odredila, da se bolniki, ki ne zmorejo zdravniških stroškov, ne bodo več zdravili v bolnišnicah, če so neozdravljivo bolni. Samo v dveh dneh je bilo v Berlinu odpuščenih 400 takih bolnikov, največ jetičnih. — Kongresa Hitler-

jeve stranke, ki se je vršil te dni v Nürnbergu, se je udeležilo okrog 400.000 ljudi. Hitlerja so sprejeli s cesarskimi častmi. V mesto je privozilo 350 posebnih vlakov. Nad 250 vojaških kuhinj je kuhalo dan in noč za ogromno množico. Hitlerjev govor je bil podoben govoru, kakor so jih govorili vodilni državniki v predvojni Nemčiji.

Drobne novice

Nad 500.000 oseb živi od zločinsev v ameriških Združenih državah.

Vesile se dovolile Avstriji novih 8000 vojakov.

50.000 zlotov se odnesli zlikovci iz delovne sobe poljskega maršala Pilsudskega.

Italija mora biti takšna, da se je bo vse balo, je dejal te dni g. Mussolini. Beseda ni konj!

140 registrov in 10.000 piščali imajo nove orglje v avstralskem mestu Sidney. Največje na svetu!

33 nemških učenjakom svetovnega slovesa so hitlerjevci odvzeli državljanstvo in zaplenili vse premoženje.

Kdo more biti občinski odbornik

V zadnjem »Domoljubu« priobčen članek »Kdo ne more biti občinski odbornik« napačno tolmači zakon o občinah, ko pravi, da imajo aktivno in pasivno volivno pravico vsi prebivalci na občinskem ozemlju.

Volivno pravico (aktivno) ima vsak moški državljan, če je dovršil 21. leto starosti (§ 2 zakona o volivnih imenikih). To pravico pa more izvrševati le, če je vpisan v volivni imenik (§ 9 zak. o volivnih imenikih). Oseba, ki je vpisana v volivni imenik, ima volivno sposobnost (§ 26 zakona o občinah).

V volivne imenike se vpišejo vsi moški državljanji, ki so dovršili 21. leto starosti in so najmanj šest mesecev nastanjeni v dotični občini (§ 1 zak. o volivnih imenikih).

Zakon zahteva torej, da je volivec star 21 let, da prebiva vsaj šest mesecev v občini in je vpisan v volivnem imeniku kot volivec.

Izjema je le za državne in samoupravne uslužbenke, ki se vpišejo v volivne imenike one občine, v kateri imajo svoj službeni sedež, torej ne v imenik tiste občine, kjer stanujejo. Začasno pa izgubi volivno pravico tisti, ki je bil obsojen, ki je v konkurzu ali pod skrbstvom (§ 4 zakona o volivnih imenikih).

Za občinske odbornike pa zahteva zakon nekoliko več. Predvsem zahteva zakon za občinskega odbornika višjo starost, najmanj 25 let. Nadalje mora biti občinski odbornik tudi član občine (§ 27 obč. zak.). Ne zadostuje, da prebiva najmanj šest mesecev v občini, ampak mora imeti v dotični občini tudi domovinsko pravico. Zakon o občinah strogo

loči med člani občine in prebivalci občine (§§ 15—23 obč. zak.). Za pasivno volivno pravico za mesto občinskega odbornika zahteva zakon članstvo občine (domovinsko pravico), za aktivno volivno pravico pa najmanj šestmesečno bivanje v občini.

To je tudi popolnoma pravilno. V občinskem odboru in na čelu občine morajo biti moške, ki stalno bivajo v občini, ki imajo v občini domovinsko pravico, ne pa taki, ki so se v občino priselili šele pred šestimi meseci.

Za občinskega odbornika torej zahteva zakon, da je star najmanj 25 let, da ima v občini domovinsko pravico (da je član občine), da ima volivno pravico po § 2 zakona o volivnih imenikih in da ni od volitev izključen po § 28 občinskega zakona.

Na primer: K trgovcu v občini je pred letom prišel v službo 26 letni trgovski pomočnik, ki je pristojen v neko drugo občino. Dal se je vpisati v volivni imenik. Ker je izpolnil 21. leto starosti, prebiva že šest mesecev v občini in je vpisan v volivni imenik, sme v tej občini voliti. Ne more pa kandidirati za občinskega odbornika, ker še nima domovinske pravice v tej občini, ker torej še ni član te občine; članstvo si bo pridobil šele po petih odnosi desetih letih stalnega bivanja v občini (§ 17 obč. zak.). Ta pomočnik ima volivno sposobnost po § 26 občinskega zakona, nima pa pasivne volivne pravice po § 27 obč. zakona.

V ostalem pa veljajo predpisi uredbe o občinskih volitvah, ki jo danes objavljamo.

mejno postajo v Podrožici Jožeta Anžurja, ki so ga avstrijske oblasti izgnale v Jugoslavijo. Avstrijski orožniki so izročili Anžurja našim. Ko je vlak drvel skozi jeseniški tunel, je Anžur naenkrat skočil skozi okno, obležal nezavesten. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam. Anžur je bil rojen na Jančah, bivališče pa je imel v Zadobrovi. Zasledovalo ga je orožništvo zaradi tatvin in vlomov.

d Zelo lepo je uspel šohod mož in fantov, ki se je vršil 27. avgusta v Laškem. V cerkvi je govoril g. katehet Rataj iz Trbovelj, pozneje pred cerkvijo pa je v tehtnih besedah visoko dvignil Kristusovo zastavo profesor dr. Hohnjec. Na koncu se je ves zbor povelil presv. Srcu Jezusovemu.

d Predrzni vlomilci. Oni petek so neznani vlomilci vdrli v tovorni voz v bližini Brežic. Odnesli so iz njega dve veliki, okoli 40 kg težki bali manufakturnega blaga v vrednosti okoli 50.000 Din. Tatovi so brez sledu izginiti. Prav nenavadne tatvine pa se vrše v potniških vagonih. Zločinska roka se je spravila na okenske jermene, ter jih je že več komadov odrezala. Čemu tat rabi tak jermen, še ni dognano. Tatu pa ne morejo prijeti, čeprav so straže zadnji čas pomnožene in pretnjejo organi noč za nočjo, toda tatu ne dobe.

d Kako je letos z gobami. Radi neugodne pomladi je letos šele okoli sredine junija prišla pri nas prva pomladanska gobja rast, in sicer najprej v črnomeljsem okraju. Nato se je raztegnila na novomeško in metliško okoličino. V splošnem so se pojavile gobe v srednjih in malih množinah v delih šmarskega, konjiškega, brežiškega in laškega okraja. Izjema je bila kakor tudi lansko pomlad vsa Gorenjska, dalje Vitanje in Prekmurje, kjer ni bilo prav nič ali le malo gobje rasti. Spomladanska, oziroma poletna rast je povsod popolnoma prenehala okoli sredine avgusta, in to vsled nastopivše suše. Zanimanje iz inozemstva je bilo letos prav mlačno ter se je šele v zadnjih tednih kupčija nekoliko poživela po nespremenjenih zmernih cenah, tako da se danes lahko računa, da je skoraj ves dosedanj pridelan suhih gob že izvožen v inozemstvo. Nakupne cene, ki so bile spomladi do 45 Din za 1 kg, franko Ljubljana, so vsled popolnega mrtvila, ki je nastopilo takoj po začetku sezije, mahoma padle in so se pozneje ves čas do danes držale po kakovosti med 22 do 35 Din za 1 kg, franko Ljubljana. Nova jesenska rast se pričakuje koncem tega meseca, vendar se danes ne da proročevati, ali se bo tržišče za gobe kaj zboljšalo ali ne.

IGNACIJ NAROBE, TAPETNIK, GOSPOVETSKA CESTA STEV. 16 (PRI LEVIT).

d Otvorjena je zračna proga Ljubljana—Sušak. Aeroplan odleti ob 7.15 in se vrne iz Sušaka ob pol 6 popoldne. Vožnja v eno smer 180 Din. Že v dobri pol uri si iz Ljubljane pri morju.

d Jelena je ustrelil pod 1522 m visokim Košenjalkom nad Dravogradom gozdar g. Zechner. Žival je tehtala 150 kg, rogovje meri 98 centimetrov. To je prvi jelen, ki je bil zadnjih 50 let ustreljen v tem okolišju.

d Kako dobiš dovoljenje za točenje pijače na sejnih in žegnanjih. Po § 78, odstavku 8, obrtnega zakona izdajajo upravne oblasti dovoljenja za točenje pijače na sejnih in žegnanjih za vsak posamezen primer. Za vsak posamezen sejem in vsako proščenje je treba

Persil

Samo, če raztopite Persil v hladni vodi, dosežete popoln učinek. Na to morate vedno paziti. Persil opere perilo da je belo kot sneg, svežduhače ter čuva pri tem izvanredno tkanino.

imeti posebno dovoljenje za točenje pijače. Osebe, ki bi želele točiti pijačo na sejnih in proščenjih, morajo zaprositi finančno oblast za stalno dovoljenje, ki jim ga bo nato ta izdala. V tem dovoljenju mora biti natančno navedeno, v kateri občini ali okraju se sme točiti na sejnih in proščenjih, prošnji sami pa je v smislu trošarinskega zakona priložiti tudi potrdilo o plačanih davkih. Na podlagi tega dovoljenja se sme potem točiti v krajih, navedenih v dovoljenju. Za točenje upravičena oseba pa mora plačati pavšalno trošarino za dvomesečje brez ozira na to, če toči v tem času tudi samo na enem sejmu ali proščenju. Če upravičena oseba toči na sejmu ali proščenju v več dvomesečjih, potem mora plačati pavšalno trošarino na vino in žganje za vsako dvomesečje brez ozira na število sejmov in proščenj v tem dvomesečju. med Bohinjem in Selsko dolino.

d Ko bi vedeli, kar ve zobozdravnik... slabi zobje in zobobol so skoro vselej posledica pomanjkljive nege zob. Vzrok, da se v kratkem času pokvari zobna sklenina, je okolnost, da se zobje premalo skrbno snažijo ali pa uporabljajo neprimerno čistilo za zobe. Pri čistilih za zobe je največje važnosti jedro snažilne paste, ki je pri Chlorodontu tako fino, kot bi bilo breztelesno. S tem sredstvom se izognemo vsaki še tako neznatni poškodbi dragocene zobne sklenine. Rabite torej za nego zob redno zjutraj in zvečer Chlorodont in ohranili si boste zdrave in lepe zobe do najvišje starosti.

d Nad 2000 otrok se je zbralo 29. junija 1933 na Ptujski gori k proslavi božjega Odršenika.

d Električno razsvetljava dobi Grosuplje. Izdano je že stavbno dovoljenje za zgradbo daljnovoda iz Črnuč.

d V občini sme igrati svojo vlogo samo gospodarska politika, piše »Kmeti list«. V isti sapi pa že snujejo prijatelji omenjenega časopisa za občinske volitve po deželi nekake »napredne fronte« proti »klerikalni nevarnosti».

d O načrtu za zidanje ceste Sorica—Bohinjska Bistrica so se te dni posvetovali

v Sorici. Navzoči so bili zastopniki Bohinjcev pod vodstvom g. župana Mavriča, iz Selske doline pa so bili med drugimi navzoči gg. Lovro Pintar, župan Antona Grohar iz Sorice, Franc Demšar iz Zalega loga, Marijan Pintar iz Železnikov ter gosp. profesor dr. Andrejka in g. Thaler. Državno gozdno upravo je zastopal g. ing. Hinko Rejc. Izvolili so v označen namen poseben odbor in sprejeli razne sklepe za ureditve važne cestne zveze

Med brati Hrvati

d Pravična rešitev. Škofovsko posestvo v Baču je last madjarske kaloške nadškofije, ki pa nima nič več zveze s katoliškimi verniki v vojvodinskem Baču. To posestvo je bilo že pred delj časa razdeljeno med agrarne interese. Proti tej razsodbi je škof Budanovič vložil priziv na poljedelsko ministrstvo, v katerem je naglasil, da je on zakoniti naslednik kaloške nadškofije in pravni lastnik škofovskih posestev v Kalošu in mora torej to posestvo pripasti njemu. Ministrstvo je njegovo pritožbo vpoštevalo in poslalo bankski upravi v Novem Sadu nalog, da se to posestvo prepíše na škofa Budanoviča. S tem posestvom je bačka škofija pridobila zelo mnogo, ker znaša letni dohodek pol milijona dinarjev, katerega bo uporabila škofija za vzdrževanje semenišča in šolanje 44 gojencev in 84 bogoslovcev, dajala pa bo podpore tudi revnim duhovnikom.

d Cene kruha v Novem Sadu so zopet padle. Kilogram belega kruha stane 2 Din, črnega pa 1.50 Din. Ali imajo drugod še vedno na zalogi moko po stari ceni, da ne morejo nastaviti poštenosti vrednih cen?

d Tretja skupina liških ustašev je bila te dni obsajena od dveh do osem let težke ječe.

Iz naše prestolice

d Na nekem protozidarskem kongresu so nedavno sprožili tudi sledečo resolucijo: Papež framazonstvu ni prijatelj. Razen papeža nimajo framazoni pravzaprav nobenega sovražnika. — Mi, ki štejemo Kristusa za svojega največjega prijatelja, sv. očeta pa za njegovega namestnika, vemo, kje je naše mesto.

d Veliko poklicanih malo izvoljenih. V najkrajšem času bo postavilo prosvetno ministrstvo na prazna učiteljska mesta, ki so zagotovljena v letošnjem proračunu (teh mest je okoli 200) nove učitelje, ki jih bo po večini izbralo iz vrst učiteljev, ki so sedaj odslužili vojaški rok. Ker pa je tudi teh učiteljev okoli 400, so bili prosilci pozvani, da svojim prošnjam priložijo tudi ubožna izpričevala, in bodo torej prišli v poštev za spopolnitev učiteljskih mest najsiromašnejši. Za učiteljsko službo sposobnih brezposelnih fantov in deklet je nad 3000.

d Novo občinsko elektrarno so slovesno blagoslovili 27. avgusta v Skoplju.

d Jugoslovansko-italijanska trgovinska pogodba je podaljšana do 1. oktobra. Če do tega časa ne bi bil sklenjen nov dogovor, se sedanji samobesbi podaljša za dva meseca.

d Finančno ministrstvo je odredilo, da se na žetev zaradi neplačanih davkov ne sme staviti nobena prepevod.

d Pogreb senatorja dr. E. Gavrilca, ki je umrl te dni od kapi zadet v Rogški Slatini, se je vršil 31. avgusta slovesno v Velikem Bečkereku. Nj. Vel. kralja je zastopal komandant mesta. Tudi predsednik romunske vlade

Z ekzarističnega kongresa v Trevisu.

Prošnja pri sv. duhu.

Japonski ministar, ki gre na audienca k cesarju v
impr. dvorcu, preden posluša prošnje cesarjeve
palače.

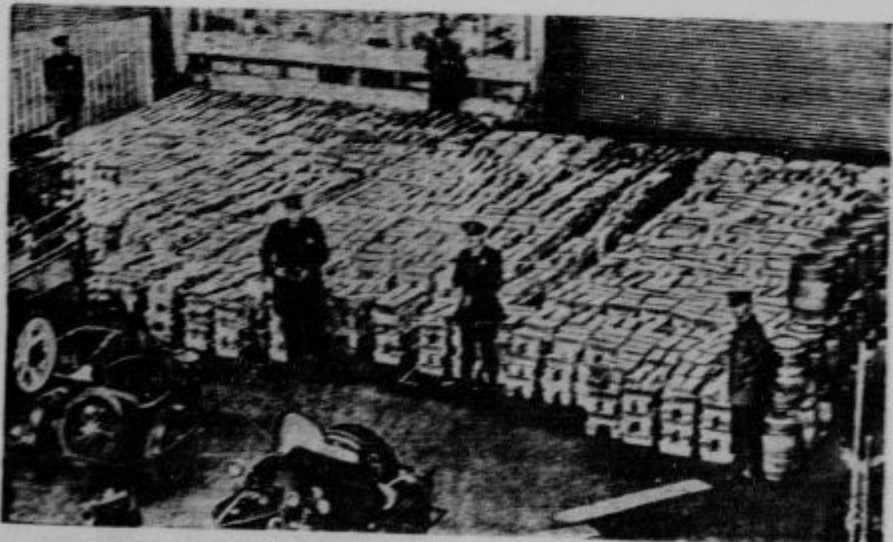

Ekzaristični kongres v St. Jeromeju: Pogled na množico
med sv. mase (pl. črna).

Čreda pod sv. duho. Tudi v tem svetovnem kongresu, ki se je odvil v Bernu, je bilo mnogo ljudi, ki so se zbrali do svetovne cerkve v prošnji, naj bi v njih postavila pod sv. duho svetlobo, ki raste v sv. duhu. Tudi v Bernu je bilo mnogo ljudi, ki so se zbrali do svetovne cerkve v prošnji, naj bi v njih postavila pod sv. duho svetlobo, ki raste v sv. duhu. Tudi v Bernu je bilo mnogo ljudi, ki so se zbrali do svetovne cerkve v prošnji, naj bi v njih postavila pod sv. duho svetlobo, ki raste v sv. duhu.

Pogonsko sredstvo božičnikov: turški urnik
iz C. Boencheja, ki je razstavljen na svetovnem
velikem razstavljenju v Leipzigu. Turčin je postal
poznati za razpisovanje in umetnik.

Anglija plačuje v srebru: V San Francisku so pripravili 9000 palic srebra v vrednosti pet milijonov
dolarov. To je prvi odtok srebra v zlatu svetovnega angleško-ameriškega dogovora.

«Kako pa morete živeti, če prodajate vse ut
po lastni ceni?»
«Jha, veste, zaslužim na popravilih...»

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Domoljubu!“

Vajda - Voevod je poslal pokojniku lep venec. Od dr. Gavrile se je poslovil pred domačo hišo senator dr. Glušac, v cerkvi je slavil pokojnika kot zvestega in delavnega sina pravoslavne cerkve svečenik Mihajlo Čipoš, gred cerkvi pa je govoril poslanik dr. Rajič. Ob grobu se je v dolgem govoru poslovil od umrlega senatorja v imenu prostozidarske lože dr. Miša Matič, predstojnik banovinske bolnišnice v Velikem Bečkereku. Proslavljal je pokojnika kot dobrega državljana in zavednega framasona in končal svoj govor s siedečimi pomenljivimi stavki: »A zdaj pri ločitvi, dragi naš brat Emil, ko odhajaš med naše velike jugoslovanske framasone Dositeja Obradoviča, Simu Milutinoviča, Sarajlija, Matu Stratimiroviča, biskupa Maksimiljana Vrhovca, ki so pripravljali in zidali naše osvobodjenje in zedinjenje, povej jim, da smo osvobodjeni in zedinjeni in da si s svojim delom pomagal k dovrstitvi te zgradbe. Slava velikemu framasonu dr. Emilu Gavrilu.« In vsi prisotni so vzklknili: »Slava mu!

Nesreče

d Požari. Ogenj je uničil hišo in svinjak posestniku Antonu Strajharju v Zg. Zaplani v župniji St. Gotard. — Posestniku M. Reberniku v Drstelji pri Ptuju je zgorel skedenj, kolarnica, hlev in listnjak. — Gospodarsko poslopje je uničil požar posestnici Kropar Marjeti na Ježici.

d Dve nesreči. Pri padcu si je zlomil nogo 26 letni brezposelni krojaški pomočnik Štefan Tominc iz Ljubljane. — Prag je padel na nogo in jo zlomil praagovnemu delavcu Jožetu Petriču iz Notranjih goric.

d 100 vagonov žita je zgorelo v skladišču mlinarja Forgača v Bački Topoli.

d S puško se je igral 5 letni Gvido Nanut iz Češnic pri Moravčah. Orožje se je sprožilo in strel je šel fantu v trebuh. Resna poškodba.

d S senika je padla 20 letna Franja Božnarjeva iz Škofje Loke. Hude notranje poškodbe.

d V Krki je utonil 70 letni Lumbert Jožef, zadnji čas viničar pri trgovcu Seidlu v Novem mestu.

d Lokomotiva je odrezala nogo g. inž. Bandlu, uslužbenemu pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah.

d Pri padcu z motornega kolesa je našla smrt 22 letna Ivanka Dovžan, hči železničarja s Hrušce pri Jesenicah.

Novi grobovi

V 88. letu je umrl najstarejši Metličan Jožef Letnar. — V Višnji gori je zapustil solzno dolino vrli dijak Marijan Jereb. — V Sodražici je za vedno zatislil oči tamošnji župnik, duhovni svetnik g. Franc Traven. — Na Jesenicah so pokopali 92 letno Barbaro Vilman. — V Dravljah so položili v gomilo 82 letno Magdaleno Florjančič. — Solzno dolino je zapustila najstarejša Ločanka 93 letna Marija Kankelj roj. Brus. — V Bistrici pri Trziču je zapustil solzno dolino posestnik Ivan Eriah. — V Ljubljani so umrli: Helena Kosmač roj. Povše, Franc Plevnik, Herman Deisinger, Meta Bežek, Mihaela Šinkovec roj. Klander, Tekla Jašovec roj. Ahn, poštna uradnica v p. in Jerica Kopač roj. Homovc. — Naj počivajo v miru!

d Oropan in umorjen na poti v sejem. V petek 25. avgusta je šel ob treh zjutraj posestnik Peter Veselič iz Vrhovč v Beli krajini — po domače Lovre — na sejem v Kar-

lovec. Ob tričetrt na pet je že prišel povedat mlad mož iz Marindola, da je bil Peter napaden in da leži napol mrtev na cesti od marindolske šole proti hosti. Ko so pripeljali napadenege domov, je bil v nezavesti. Domači župnik mu je podelil sv. olje in tedaj je izpregovoril zadnje besede: »Jezus, usmili se me!« Zdravnik je kmalu došel — a ni mu mogel več pomagati. Umrli je napadeni ob 7 zvečer. Drugi dan 26. t. m. ob 4 je bila obdukcija — nato pogreb. Umorjenemu je bil vzet ves denar v znesku 501 Din. Sum je takoj padel na dotičnega moža, ki je prišel sporočit o napadu. Orožniki iz Priljiča in Dragatša so ga zasliševali in ga končno zvezanega z njegovim bratom odpeljali v zapor v Karlovec.

Razno

d Razstava cervenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa. V škofijski palači v Ljubljani v 2. nadstropju bo od 7.—11. septembra vsakoletna razstava cervenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Razstavljeni bodo mašna oblačila in druge cerkvene potrebščine, ki jih je bratovščina s prispevki svojih članov oskrbela za ubožne cerkve. Ta razstava vzbuja vsako leto upravičeno pozornost poznavalcev umetnega ročnega dela. Zato priporočamo vsem prijateljem cerkvene umetnosti, vsem častilcem sv. Rešnjega Telesa in sploh občinstvu obisk razstave. Odprta je od četrta 7. septembra do ponedeljka 11. septembra vsak dan od 8—12 in od 2—6.

d Sestanek absolventov kmetijskih šol, ki ga je priredila Zveza absolventov kmetijskih šol dne 15. avgusta ob 10 dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, je lepo

RAZNO

Za iztrebljenje moskitov. Profesor Thomson, eden odločujočih činiteljev družbe General Electric v Newyorku, je iznašel novo pripravo za pokončavanje moskitov (neka vrsta komarjev). Ta aparat, tako poročajo, bo veliko uspešnejše in za neseljivejše pokončal nadležne komarje ko vse razne tekočine in praški, ki se za to uporabljajo. Prof. Thomson je iznašel nekako električno brenčalo ki posnema glas samice moskitov, katere privablja v svojo bližino in jih z vročino, katere proizvaja motor do 2500, stopinj Fahrenheita, umori.

Davki nekdanj. Proti davkom so se pritoževali ljudje že v starodavnih časih. Ob času Mojzeza so morali Hebrejci plačevati letni davek, ki so ga pobirali v obliki ene desetine vseh pridelkov. Pod faraoni je moral vsak njihov podložnik letno izročiti faraonu 20 petino letine. V Atenah so imeli že neke vrste davkov na ugodnosti in še posebne davke na dohodke rudnikov ter carine. V Rimu so pobirali davke zelo različno. V začetku so jih pobirali zelo neredno, pač po potrebi. Bili so celo taki, ko so bili Rimljani

Naš gospod župnik

Spisala Helena Haluschka iz nemščine prevedla Marija Kmetova.

En sam kratek, tih udarec. Kaka veja bo, daj pa zdaj je slišati od zunaj tudi glas noči, ljubko, hladno šušljanje trsa ob ribniku, frfotanje mrtvega listja po usehli travi. Pa je treba dobrih ušes, da slišiš kaj takega. Ženski prislubneta in se pomakneta skupaj, še bliže in sta dolgo brez besed. — Nato vzdih.

Starejša dvigne glavo: »Glej vendar... že spet... tak pazi, zdaj je druga...«

Mlajša drži zlomljeno šivanko v roki. Otklevaje se ozre krog sebe, rada bi nekaj rekla, pogleda, se sklone nad šivanje, previdno potegne nit, zabode...

Ze tretjič se ji je zlomila šivanka med prsti.

»Rrrtic, rrrtic, rrrtic,« pravi ura. »Toe,« odvrne prst na oknu.

»To je le slučajno, mati!«

»Slučajev ni,« zamrmra starka stisnjenih ustnic.

»To ne pomeni nič dobrega.«

Molk.

»Mati, kdaj pa misliš, da se bo Marcel vrnil?«

»Mislim, da jutri. Pot v mesto je dolga.«

»Da bi bil vsaj psa vzela s seboj!«

»Kako neka, ko je imela Senta pred dvema dnevi voma mlade!«

Zdaj pravi mlajša prav tiho, pojemaajoče:

»Morda bo pa le prišel nocoj domov. Pustiva goreti luč vso noč. Všeč mu je, če vidi že od daleč našo luč.«

»Sem mislila na to in svetilka je polna.«

Spet tišči tišina k tom. Mrzel dih zaveje po sobi...

A morda se le tako dozdeva? Plamen se prav nič ne trese. Le dolge sence po tleh se mahoma zgostijo.

Ko bi bil Marcel že vendar doma!

Noč strahotno pritiska na šipe..., le ne v njeno oblast, le lepo v sobi, v varnem, čarobnem krogu luči!

Stara omara stoka in poka.

»Ali so dobro zaprta hišna vrata, mati?«

»Sama si videla, ko sem jih zaklepala za tujcem.«

»Zakaj nisva ničesa kupili od njega, tako bolan je bil videti!«

Dekletov olas se je nalahno prelomil. Močno utripanje srca je v vsakem zvoku.

»Res, zelo slab je bil.«

Pod mizo se je zgenil pes in tiho zavilil v sanjah.

»Tiho, Senta.«

Spet molk.

Nad obema ženskama je nekaj težkega in mrzlega ko ledena odeja. Ločeni sta druga od druge, izločeni iz svoje okolice. Pogledi obeh se izbegavajo. Le ne pogledati drugi v obraz! Le ne spoznati, nikar pripoznati... groze.

Ura nateza sekunde v večnost. Če bi bil le Marcel že doma!

Le mirno kri pod lučjo... prav tik luči... Marcel jo že vidi od daleč.

Mirno prenašati... Ne se zgeniti, da se ne bo kaj vidnega izoblikovalo iz tistega tajnega nečesa, ki preži v senci. Ne ozreti se, ne priklleati, česar se ne da izgovoriti. Pri oknu je.

Ničesar drugega ni slišati ko pritajeno hrestljanje, ko šelest tenkih igel na stekleni plošči.

»S-S-S-Senta!«

Mlajša drhti po vsem telesu. To je vročica. — Nihče ni zinil besedice. Saj tudi nihče ni slišal ničesar. To je bila le domneva v sanjah, le zaznava nečesa oddaljenega, česar se ne smeš zavedeti.

Otrokom za šolo - čevlje **Bata**

Sanatorium Emma
Ljubljana Komenskega ul. 4.
Ošabrnina (stan, hrana in postrežba) dnevno 75 Din.
Zdravnik: Dr. Fr. Derganc, šef-primarij v p.

Vera: Povej mi, Dora, ali lahko obdržiš zase lajnost?

Dora: Veš da, kakor ti. Kaj pa je?

Prvovrstno novo brinje

ima na zalogi FRAN POGAČNIK, d. s. o. z.
Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67.

Ona: Veliko preglavice sem imela s kumarčno salato, katero sem ti naredila.
On: Jaz tudi.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna
hranilnica v Jugoslaviji.

Vlog ima nad 420.000.000.— Din, rezervnih zakladov pa nad 11 milijonov dinarjev.

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja do vsake hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. — Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davno močjo.

Telefon št. 2016 in 2016.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12³⁰ ure.

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

Mladega mornariškega oficirja je izpraševal kapitan: »Kaj bi napravili, ako bi na prednjem koncu parnika naenkrat nastal vihar?«

Oficir: »Vrgel bi sidro.«

»Dobro. Kaj bi pa naredili, ako bi še na zadnjem koncu ladje nastal vihar?«

Oficir: »Vrgel bi drugo sidro v morje.«

Kapitan: »Pa recimo, da nastane vihar še ob strani, kaj potem?«

Oficir: »Vrgel bi sidro.«

Kapitan: »Oho, kje pa jemljete vas ta sidra?«

Oficir: »Od tam, kakor vi vaše viharje.«

SUHE GOBE

ku uje po najvišji dnevni cen!

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA, Gospodarska cesta št. 3.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6 (v lastni palači)

obrestuje

hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din